

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

642

Vragen van het lid **Bouali** (D66) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het bericht dat door het anti-abortusbeleid van president Trump het aantal abortussen in ontwikkelingslanden toeneemt* (ingezonden 30 augustus 2019).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 6 november 2019).

Vraag 1

Kent u het bericht «Meer abortussen in ontwikkelingslanden door anti-abortusbeleid in de VS»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

In hoeverre is onder de regering-Trump Amerikaanse steun aan organisaties in ontwikkelingslanden die vrouwen ondersteunen bij abortus, voorzien in zaken als vaccinaties, hiv-behandeling en kankeronderzoek, afgenomen? Kunt u de effecten hiervan schetsen?

Antwoord 2

President Trump heeft de Mexico City Policy (MCP, inmiddels Protecting Life in Global Health Assistance; ook wel bekend als Global Gag Rule) kort na zijn aantreden opnieuw ingesteld. De MCP bepaalt dat activiteiten op het gebied van abortus niet met Amerikaanse fondsen mogen worden ondersteund. Uit de beschikbare informatie blijkt dat de Mexico City Policy onder de regering-Trump breder wordt uitgelegd en ook effect heeft op andere terreinen dan abortus. Zo meldt International Planned Parenthood Federation (IPPF) negatieve gevolgen voor vijftig gezondheidsprojecten in eenendertig landen. Deze projecten beslaan onder meer voorbehoedsmiddelen, HIV-preventie en -behandeling, moeder- en kindzorg, tuberculose, Zika en malaria, maar ook gender-gerelateerd geweld en programma's voor wezen en kwetsbare kinderen. Onderzoek van de International Women's Health Coalition (IWHC) maakt daarnaast melding van verminderde toegang tot

¹ <https://nos.nl/artikel/2299233-meer-abortussen-in-ontwikkelingslanden-door-anti-abortusbeleid-in-vs.html>

onder meer screening op borst- en baarmoederhalskanker en prostaatkanker. Met de uitbreiding van de MCP door de regering-Trump is ook het President's Emergency Plan for AIDS Relief (PEPFAR), een omvangrijk HIV/Aids programma van de Amerikaanse overheid, niet langer uitgezonderd van de MCP. De VS is wereldwijd de grootste donor op dit gebied. In brede zin heeft de MCP een negatief effect op efficiëntie en effectiviteit in de gezondheidssector omdat het fragmentatie van gezondheidsdiensten in de hand werkt. Daarnaast heersen onduidelijkheid en misverstanden over de implementatie van de MCP, bijvoorbeeld over de geldende uitzonderingen (zo zijn zorg na een onveilige abortus, maar ook veilige abortus in geval van verkrachting of incest of risico voor het leven van moeder, onder MCP toegestaan).

Vraag 3

Deelt u de mening dat steun op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) in dergelijke landen essentieel is voor de ontwikkeling en emancipatie van vrouwen en meisjes en dat dit doorwerkt in de algehele economische ontwikkeling van deze landen?

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4 en 5

Welke mogelijkheden ziet u om, zowel vanuit Nederland als vanuit de Europese Unie, de tekorten als gevolg van het anti-abortusbeleid van president Trump op te vangen en zo de schadelijke effecten voor het belangrijke werk dat deze organisaties verrichten, zoveel mogelijk te beperken?

Op welke termijn kunt u, zowel vanuit Nederland als vanuit de EU, mogelijke extra inspanningen plegen?

Antwoord 4 en 5

Naast de financiële steun aan organisaties op het terrein van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) zoals uiteengezet in mijn antwoorden, mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, op vragen van de leden Ploumen en Van Den Hul (4 juni 2019, Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3036), zet Nederland zich ook op andere manieren in om SRGR voor iedereen, speciaal ook voor vrouwen, meisjes en jongeren wereldwijd, te waarborgen. Zo heeft Nederland in EU-verband bijgedragen aan de totstandkoming op 23 september jongstleden van de Politieke Verklaring over Universal Health Coverage (UHC) die seksuele en reproductieve gezondheid en rechten conform de 2030 Agenda omvat. Bij die gelegenheid heb ik mede namens 58 landen binnen en buiten de EU een verklaring gepresenteerd over het belang van SRGR als integraal onderdeel van UHC. Deze verklaring is tevens een belangrijke steun in de rug voor de wereldwijde beweging die opkomt voor SRGR en gendergelijkheid.

Nederland staat, zoals uw Kamer bekend, pal voor vrouwenrechten en keuzevrijheid voor vrouwen, inclusief SRGR. Dit draagt Nederland wereldwijd uit: bilateraal, in EU-verband en natuurlijk ook in de VN, zoals in de Commission on the Status of Women (CSW) en de Commission on Population and Development (CPD). Nederland blijft zich in samenwerking met gelijkgezinde landen bilateraal en in EU- en VN-kader inzetten voor vrouwenrechten en SRGR en behoud van bestaande afspraken op dit gebied o.a. door vast te houden naar verwijzingen naar SRGR in VN-teksten. Door de actieve inzet van Nederland en gelijkgezinde landen is SRGR goed geborgd in de uitkomsten van de CSW en de CPD eerder dit jaar en de recente Politieke Verklaring over UHC.